59. številka. V Ljubljani, v ponedeljek, 9. marca 1908. XLI. leto.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike ter velja **po pošti** prejeman za **avstro-ogrske** dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za **Ljubljano** s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za **Nemčijo** celo leto 28 K. Za **vse druge dežele** in **Ameriko** celo leto 50 K. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za **oznanila** se plačuje od peterostopne petit-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — **Uredništvo in upravništvo** je v Knaflovih ulicah št. 5. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34. **Posamezne številke po 10 h.** **Upravništva telefon št. 85.**

Politična karikatura.

Nemška stranka na Kranjskem je postala prava karikatura. Ta klika sama ne ve, kaj hoče, je z eno besedo smešen politični izrodek, ki se z velikim dopadajenjem valja po smetišnicah naše klerikalne stranke. Po vsi sili hoče doseči, da bode najbolj opljuvana klikica v deželi, katera nima ne načel, ne pomena, in katera na sebi nima niti ene dlačice dostojnosti. Pri tem misli še vedno, da je deščica na mostu, ki naj se gradi od Berolina do Adrije, in da je njena smešnost skrajna, napihuje se ta politični črv z najskrajnejšim nemškim nacijonalizmom in kar trepeta, ker nas še ni pokrila prusaška pikelhavba. Enkrat ji je vzor Kregar, drugič zopet dr. Ravnihar, meneč, da je s tem pridobila dobra težaka za gradbo zgoraj omenjenega mosta. Vsikdar pa je kakor mlada detelja, napenja najstrupenejše sovraštvo do slovenske napredne stranke. Nepotrebno bi bilo o tem kaj govoriti: **To sovraštvo služi slovenski napredni stranki le v čast, ker je dokaz, da je naša stranka tista stranka v deželi, v kateri vidijo pošvedrani naši Nemci edino resno nasprotnico tistim velenemškim nakambam, katere gojijo naši Germani v izsušenih svojih glavicah!** To nemško sovraštvo nam je dobro došlo! Bog ga naj nam ohrani, blagoslovi in pomnoži! Kako nedosledna je nemška klikica, dokazale so tudi zadnje deželnozborske volitve. Vsak kmet iz najzadnje gorjanske koče ima več politične zavesti, kakor naši, pod bičem dr. Egerja se zvijajoči nemškutarčki. V Ljubljani se jim je za frak obesil kristalno-čisti dr. Ravnihar, kar so z velikim dopadajenjem opazili. Tega »narodnega delavca« so proglasili za svojega ljubljenca, ter so se trudili noč in dan, da bi ga vsilili naši Ljubljani. Bil je sicer smešen napor, ker so Nemci s svojimi tristo volilci v našem mestu prava ničla. Ali ta ničla se je pehala za dr. Ravniharja, in njegov kristalno-čisti značaj! Oba, značaj in ničla sta obtičala v jarku! Ali kristalno-čisti so imeli svoje kandidate tudi v ribniškem in kočevskem okraju. Oba ondotna kandidata sta bila pravo meso od dr. Ravniharjevega mesa! Ali glejte! V Ljubljani najživahnejša ljubezen, v Ribnici pa sovraštvo, da mu ga para ni! Kočevski trg je izdal posebno okražnico, s katero je svoje Kočevce pridušal, da naj se ne udeleže deželnozborske volitve v kmečkih občinah, **in da naj Merharju in Rusu odreko še celo lokale, če bi hotela pri njih prirejati volilne shode.** Ti Kočevarji, ki so hoteli od nekdaj biti nekaki naprednjaki, še celo prostorov za volilne shode niso privoščili dr. Ravniharjevima kandidatoma, ter so s tem živo dokazali, kako okostenela reakcionarna in degerirana rasa da so! Pa so tudi servilni, kakor cerkovniki, kar so zopet na Črnomaljskem dokazali. Tudi tja je poslal kočevski Loj, ta klaverni politični postrešček, posebno pismo, v katerem je rotil nemške občine črnomaljskega okraja, da naj za božjo voljo volijo dvornega svetnika Šukljeta, ki postane deželni glavar, ker bi potem, ako ga Kočevci črnomaljskega okraja ne volijo, **lahko veliko škodoval nemškim občinam.** Večje in bolj ostudne servilnosti si skoraj misliti ne moremo: temu Loju se že tresejo hlačice pred človekom, o kojem se govori, da postane deželni glavar, in od samega rešpekta leži na trebuhu, če tak človek kje kandidira. Ti možički žive še vedno v preteklosti, ko so kočevski graščaki njihovim očetom po petindvajset na zadnji del telesa odkladali! In če sedaj vidijo kandidata, ki morda postane deželni glavar, takoj zastokajo: Jezus, volimo ga, sicer jih nam svoj čas odšteje petindvajset!

Vsekako je zelo zanimivo, če se sedaj po dokončanih deželnozborskih volitvah na steno pribije, da so Nemci v Ljubljani imeli posebno prepričanje. To prepričanje se pa zopet ni krilo z onim, katero so ga zastopali na Kočevskem, dasi sta ondi kandidirala dva moža najčistejše dr. Ravniharjeve krvi. Ali to kočevsko prepričanje pa je bilo zopet bistveno različno od onega, na katero so prisegali na Črnomaljskem. Od vasi do vasi, od ure do ure drugo prepričanje! Politično evnuštvo prve vrste! Taka stranka ni resna! Ali je samo politična karikatura, ali pa politična hetera, katera se v cestnem blatu vsakemu ponuja in prodaja!

To smo hoteli povedati, sedaj ko so dognane deželnozborske volitve!

Proslava narodnih in naprednih zmag.

Slovencem, Hrvatom, Srbom in Čehom se bližajo lepši dnevi. Osvobodujejo se spon svojih narodnih sovražnikov ter verig, v katerih so jih imeli uklenjene oznanjevalci teme, zastopniki brezdomovinskega klerikalizma. Povsod že sije bolj ali manj močno solnce svobode in napredka in uprav pretekli dnevi so pokazali, da je to solnce z elementarno silo prodrlo črne oblake, ki so doslej zakrivali lepo zemljo slovansko, in oblilo z blagodejno toploto njene lastnike v strah in trepet njih sovražnikov, javnih in prikritih.

Zadnje deželnozborske volitve so prinesle tako Slovencem kakor hrvaško-srbski koaliciji na Hrvaškem kakor tudi Čehom sijajne zmage v narodnem in naprednem oziru. Vsak zaveden Slovan jih mora biti vesel. Veseli smo jih zlasti Slovenci, ki smo v soboto zvečer v »Narodnem domu« v Ljubljani s tukajšnjimi brati Hrvati in Čehi dostojno proslavili te zmage.

Velika dvorana je bila za toliko proslavljalcev premajhna. Lahko se reče, da je bilo navzočih do 600 oseb. Med njimi je bilo mnogo odličnega narodnega ženstva, navzoči so bili pa tudi vsi napredni deželnozborski poslanci kranjski, razen g. Lenarčiča. Prisoten je bil tudi državni poslanec g. župan I. Hribar.

Ko so izdoneli zvoki zadnjih akordov tretjega slovanskega komada, ki ga je kakor vse druge eksaktno svirala ljubljanska »Društvena godba«, vstal je g. dr. Kokalj, predsednik »Slovenskega društva«, ki je priredilo to rodoljubno slavje, in pozdravil iskreno vse udeležence slavnosti. Predvsem je pozdravil naše narodno ženstvo, ki se je v tolikem številu odzvalo splošnemu vabilu (viharno ploskanje in živio-klici), pozdravlja nadalje brate Hrvate in Čehe (viharno ploskanje) ter naše novoizvoljene deželne poslance (frenetično ploskanje), predvsem g. dr. Vilfana (bučno ploskanje in živioklici), čigar zmaga je najbolj častna, g. Engelberta Gangla, prvega zastopnika učiteljstva v deželnem zboru (viharno ploskanje), staro gardo g. dr. Tavčarja (velikansko navdušenje).

V nadaljnem svojem govoru je poudarjal g. govornik, da se je pri zadnjih deželnozborskih volitvah narodna zavednost v kranjskih mestih izborno pokazala v vsej svoji moči. Trojni nasprotniki so se navalili na narodno-napredno meščanstvo, c. kr. vlada, mednarodni klerikalci in zakleti naši narodni sovražniki Nemci. Zastonj so napenjali svoje sile, zastonj so brusili meče, naš zavedni meščan je z močjo krepkega mladeniča vrgel raz sebe to svojat in jo treščil ob tla, kjer zdaj pobira svoje polomljene kosti. Zmagoslavno je izšel naš meščan iz tega boja in neomadeževana vihra slovenska trobojnica nad vsemi slovenskimi mesti na Kranjskem. Slovensko meščanstvo je stalo na braniku naših narodnih svetinj. Iz srca se veselimo te narodne zavesti njegove, ker smo prepričani, da solnce svobode zasije enkrat tudi po vsem slovenskem svetu.

A tudi bratom Hrvatom in Srbom je zasijalo to solnce. Pomembne zmage so si izvojevali in stoje danes v hrvaškem saboru kot nepremagljiva sila, dasi so se nagromadile proti njim črne ostudne megle. Čestitamo jim na slavni zmagi, čestitamo, da imajo tako slavne junaške in navdušene voditelje.

Tudi češko zmago slavimo. Po vročem deset in desetletnem boju se je posrečilo Čehom dobiti v roke biser južne Češke, ponosne Budjejovice, ki so jim jih ugrabili Nemci svoj čas. Tudi Čehom čestitamo, zlasti njih prvoboritelju dr. Zatki, na presijajni zmagi. Končno je zmagala pravica, kajti Budjejovice so češke in češke morajo ostati. Junaškim bratom Čehom kličemo: Slava! (Godba je zaigrala tuš).

Na celi črti je zmagala pri nas v mestih narodna ideja. Ta zmaga pa naj ne bo momentanega učinka, ampak nas naj bodri, da tudi v prihodnje vselej poderemo nasprotniške bojne vrste. Prisezimo, da vedno ostanemo zvesti naši materi slovanski! Naprej zastava Slave!

Velikansko navdušenje, ki je govornika vedno prekinjevalo, je kot mogočna reka bruhnilo na dan v burnem ploskanju in živahnih živioklicih, godba je pa zaigrala »Naprej zastava Slave«, ki so jo proslavljajoči poslušali stoje.

Nato je povzel besedo gosp. dr. Tavčar, ki je bil viharno pozdravljen. Kot najstarejši deželni poslanec govorim, je rekel. Svoje volilne zmage slavnost obhajamo mirno in dostojno, kakor se je volitev izvršila mirno in dostojno. Narodno-napredna stranka lahko prezira nemško stranko, ki se v cestnem blatu lahko prodaja vsakomur. Znamenita je bila ta volitev, ker se je vprvič pokazala elementarna sila narodnosti in svobodomiselnosti naše stranke. Z našo zmago smo premagali klerikalno stranko, ki goji prečudno sovraštvo do svobodne misli, premagani pa leže tudi Nemci, najhujši sovražniki naši narodni misli. **Naša stranka je bila vedno najhujša zapreka nemškega mostu do Adrije in hoče to tudi ostati.** (Viharno ploskanje). Mi smo mestna stranka. Vendar ima vsak dostop vanjo, delavec, obrtnik, uradnik, meščan in advokat. Skupno hočemo delovati tudi na gospodarskem polju in nočemo drug drugemu nasprotovati. V deželnem zboru bo naša stranka za splošno in enako volilno pravico, ki se mora neskaljeno deliti brez vsake goljufije, brez vsake sleparije. Mesta se ne smejo oropati svojih pravic, saj so ona trdnjave napredka in svobode. Kot posadka teh mest jih moramo braniti do skrajnosti in jih tudi bomo. Ne vdamo se združenim nasprotnikom in bomo posegli tudi po najskrajnejših sredstvih, če bo potrebno. (Odobravanje). Gotovi listi so pisali, da bodo naša mesta brez vsakega zastopstva, če izvolijo napredne poslance, ki jih bodo klerikalci in Nemci pobijali v vseh njih stremljenjih in zahtevah. V tem računu so se nasprotniki zelo urezali, o čemer bodo imeli zadosti prilike se prepričati. Mi prihajamo v deželni zbor z mirnim srcem, rečem pa lahko, da nosimo v enem rokavu mir, v drugem pa vojno. Če bodo nasprotniki hoteli imeti vojno, imeli jo bodo, o pravem času bomo vedeli potegniti tudi nož iz nožnic. (Ploskanje).

Volitve so se izvršile pod dobrimi znamenji za napredno misel. Na Goriškem zmaguje narodno-napredna stranka (viharno ploskanje), in če pogledamo po širni Sloveniji, vidimo, da tudi drugod napreduje napredna in narodna misel. Zastopniki slovenskih mest se ne damo pritisniti ob zid v deželnem zboru in meščanstvo slovenskih mest lahko pričakuje od nas, kar je pričakovalo, ko nas je volilo. Zato kličem: Bog ohrani slovenska mesta, Bog živi našega slovenskega meščana!

Viharno ploskanje je trajalo par minut.

G. dr. Vilfan, burno pozdravljen, je poudarjal v navdušenem svojem govoru, da se je meščanstvo Kamnika, Radovljice in Tržič izkazalo junaško pri volitvah in mu pripomoglo do častne zmage. Zato mu kliče slavo in zahvalo! Jokali so nekateri volilci, ki niso smeli prosto voliti. Reklo se je, da v Tržiču nimamo ničesar iskati. Da je tudi tam močna slovenska narodno - napredna

LISTEK.

Ljubezen Končanove Klare.

(Dalje.)

Markiju je bilo sedaj le eno pred očmi: kaka nevarnost lahko nastane za Klarico, če svojemu možu vse razkrije. Bal se je resnično zanjo. in plaho vzkliknil:

»Ali — gospa Klarica — to je blaznost.«

»Ne bojte se zame. Hrast me ljubi. Vem, da ga bo bolelo moje priznanje, a pričalo mu bo tudi, da sem in da mu hočem ostati poštena družica. Dokler ni nihče vedel za skrivnost mojega srca, sem mogla tu ostati in z vami prebivati pod eno streho. Zdaj je to nemogoče in zato odidem na vsak način.«

Klarica je govorila z neobičajno odločnostjo, a marki se le ni vdal in je Klarici prigovarjal, jo prosil in jo rotil, naj si vendar izbije iz glave take misli in naj ostane. Toda Klarica se mu je samo smehljala.

»Nikar se ne trudite, marki. Prepričati me ne morete. Dokler niste vedeli, kaj za vas čutim, sem mogla živeti z vami v eni hiši, že iz upanja, da vam zamorem kdaj kaj koristiti ali vam celo izkazati kako uslugo. Ko zapustim vašo hišo, ponesem s seboj zavest, ki me bo tolažila in ki bo moj ponos, zavest, da sem bila nesebična čuvarica vaše zakonske sreče. Oditi pa moram. Izrekla sem besede, ki se ne dajo ne preklcati, ne omiliti, ne ublažiti in osebna moja dostojnost zahteva, da se za vedno ločim od vas. Ko bi ostala tu — še v oči bi vam ne mogla več pogledati.«

»Zakaj ne?«

»Ker bi mi vest neprestano očitala, da sem se vam vsiljevala in da sem se vam ponudila in tega očitanja bi ne mogla prenesti. Na čistosti moje ljubezni do vas ne sme biti nobenega madeža.«

»Klarica, kaj vas ne more prav nič zadržati.«

»Nič, ali kvečjemu kaka nezgoda ali kaka nesreča.«

Trepetaje, z rosnimi očmi je Klarica še enkrat podala markiju roko.

»Zdravstvujte, marki, in spominjajte se včasih skromne žene, ki vas ljubi brezmejno.«

»Klarica, — ne — ostanite — Klarica.«

A Klarica je bila že odšla, z naglimi koraki, ne da bi se le enkrat ozrla . . .

Marki je sedel na kamen, ki je stal v bližini, zakril je lice z rokama in bilo mu je hudo pri srcu, kakor še nikdar v življenju.

Klarica se je, prišedši domov, zaklenila v svojo sobo. Čakala je, da pride Hrast domov in se pripravljala za svojo izpoved. A ostala je le malo časa nemotena. Prihitela je hišna, začela trkati na vrata in klicati Klarico.

»Gospa markiza vas prosi, da bi hitro prišli gor, mali Charles je bolan. Markiza se boji, da ji na rokah umrje.«

Klarica se je pretrašila, da se v prvem hipu ni mogla ganiti.

»Kaj torej usoda neče, da bi zapustila to hišo?« se je vprašala, spomnivši se besedi, ki jih je bila malo časa poprej izrekla v gozdu.

A že v naslednjem trenotku je planila k vratom in jih odprla.

»Kaj je v Charlesu?« je naglo vprašala.

»Ne vem — zjutraj je imel mrzlico in glava ga je bolela — zdaj ga boli v vratu. Bojim se, da ima davico.«

Klarica je stekla po stopnicah. V otročji sobi je našla markizo, ki jo je bil strah za otroka popolnoma zmedel. Stiskala je otroka k sebi in jokala. Ko je zagledala Klarico je začela kričati kakor brez uma:

»Klarica, pomagajte, Klarica, rešite mi otroka.«

Klarica ni vedela kaj bi storila. Spravila je najprej otroka v posteljo. V gradu razen hišne ni bilo nikogar. Klarica je naročila hišni, naj pazi na otroka in na njegovo mater, potem je odhitela iz grada. Sama je osedlala konja in v naglici odjezdila v Ljubljano iskat zdravnika.

Konj je dirjal čez ljubljansko ravan kar je mogel, tako ga je naganjala Klarica. Samo eno misel je imela: rešiti otroka njemu, ki ji je vse na svetu. Spominjala se je tistega dne, ko je šla prvič z markizo v otročjo sobo in je mali Charles stegnil po njej svoji drobni roki. Od tistega dne jo je otrok imel raje kot svojo lastno mater in Klarica mu je to vračala s prav materinsko skrbjo in ljubeznijo.

Kolikor je mogla je Klarica podila konja. Srečavali so jo ljudje in se začudeno ustavljali, videč to blazno ježo, a Klarica se za vse to ni zmenila. Dirjala je naprej. Tudi po mestu je podila konja brezobzirno naprej, dokler ni prišla do vojašnice v Gradišču, kjer je stanoval francoski vojaški zdravnik. Tam je pognala konja na dvorišče in skočila z njega.

»Ali je zdravnik doma?«

»Ne,« je odgovoril vojak, na katerega se je Klarica obrnila, »odšel je davi kakor po navadi v službo in se vrne šele zvečer. Najbrže je pa v gledališki kavarni.«

Klarica je stisnila vojaku srebrnik v roko.

»Preskrbite, da bo pripravljen zdravnikov konj in pripeljite ga h kavarni. Zdravnik mora takoj k majorju d' Aureville.«

Videč svetli tolar na dlani svoje roke, je vojak kar planil, da izpolni dobljeno naročilo. Klarica pa je zopet zasedla konja in odjezdila h gledališki kavarni. Zdaj je bila prvič zadovoljna, da se je naučila jahati, dasi je bil markijev pouk največ vzrok, da je prišlo do zbližanja in do katastrofe.

Pred kavarno je bilo zbranih več francokih oficirjev. Nekateri so poznali Klarico in strmeli so, videč, kako so razmršeni njeni lasje in kako je razburjena. Toda Klarica se za to ni zmenila.

»Jeli zdravnik Chambol v kavarni?« je vprašala, težko sopeč. »Pokličite ga nujno.«

Nekateri oficirji so stekli po zdravnika, drugi so obstopili Klarico in jo izpraševali, kaj da jo je privedlo v mesto. V naglici jim je povedala, da je d' Aurevillov sinček na smrt bolan, a ko se je na vratih prikazal zdravnik, je kratko pretrgala svoje pripovedovanje.

»Le brž, le brž,« je zaklicala zdravniku. »Konja vam takoj pripeljejo, nevarnost je velika, kar je treba, vam povem vse spotoma.«

Zdravnik se ni dal razburiti.

»Le počasi, draga gospa,« je rekel flegmatično. »Najprej moram vedeti vse okolnosti — da morem vzeti potrebnih zdravil seboj.«

Na zdravila Klarica doslej še mislila ni. Razložila je zdravniku hitro vse, kar je hotel vedeti. Zmajeval je z glavo in mrmral besede, ki jih sicer Klarica ni razumela, ki pa so ji vendar napolnile srce s strahom.

Naposled je vojak pripeljal konja. Zdravnik ga je zasedel, a treba je bilo najprej jezditi v bolnico po zdravila in šele ko je bilo vse pripravljeno, sta Klarica in zdravnik zapustila mesto.

(Dalje prihodnjič.)

stranka, videlo se je pri teh volitvah, ko so šli naši možje neustrašeno v boj za slovensko trobojnico. Kakor smo na vseh shodih poudarjali narodnost in naprednost, to poudarjam še danes, da vedno taki ostanemo. (Odobravanje). S tem, da me je volilo nekaj pristašev slovenske ljudske stranke, lahko rečem, da so postali naši pristaši. Poudarjam pa, **da nisem dobil niti enega nemškega glasu!** (Živio-klici). Naši volilci so storili svojo dolžnost in zdaj imamo mi dolžnost, da se njih zaupanja izkažemo vredne. Za pravice slovenskega jezika in slovenskega meščana bom vedno deloval in če bo treba, bomo zavihali tudi rokave.

Viharno ploskanje in živio-klici so sledili tem besedam.

G. Engelbert Gangl je istotako viharno pozdravljen izrekel zahvalo za specialni pozdrav predsednikov ter se zahvalil za pozdrave, ki so mu došli od vseh strani, od koder se proslavlja vstop prvega svobodomiselnega slovenskega učitelja v deželni zbor. Konštatiram, je nadaljeval, da sem izvoljen z glasovi narodno-napredne in socialno-demokratične stranke. Ponosen sem, da so me volili tudi delavci, ponosen, da je tudi izmučena delavska roka oddala svoj glas za mene. Na trdnih ramah trdnih volilcev stojim in sem prepričan, da če jaz omahnem, pride na moje mesto kdo, ki bo še svobodomiselnejši od mene. Kar nas je v Idriji, delamo, ker vemo, da je delo naša rešitev in da nam ni potreba le državljanskih, ampak tudi duševnih pravic in svoboščin. Vemo, da nam je potreba svobodne šole, da je potrebna volilna preosnova. Kulture manjka v našem narodu in v ljudstvu je treba sprožiti prepričanje, da mu je treba omike in ne samo pušk. Slovenski narod bo zmagal nad svojimi sovražniki, kadar se bo izkazal dovolj močnega in enakopravnega z drugimi narodi na kulturnem polju. Zato nam je potreba šol, kot jih imajo drugi narodi. V naši politiki hočemo volilne reforme, v ljudstvu kulture. Deželni poslanec naj ne bo samo reševatelj vloženih predlogov, ampak tudi učitelj ljudstva. Gledali bomo na to, da kupola cerkve sv. Petra ne bo nikdar spravila slovenskega naroda pod svoje sence. V njem se mora vzbuditi zavest, da je na slovenski zemlji sam svoj gospodar in da ni nobeden rimski podanik. Kakor mora biti ljudstvo svobodno, tako svobodo zahtevamo za učiteljstvo (Viharno odobravanje) in slučaji a la Črni vrh (Klici: Hamba!) se ne smejo nikdar več dogajati. Ker hočemo poštenih delavcev na kulturnem polju, se morajo učitelji pošteno plačati. S tem prepričanjem stopam v deželni zbor. Ideja svobodomiselnosti in demokratizma vlada med nami, zato napijem naprednemu svobodomiselnemu delavstvu.

Viharno ploskanje in odobravanje je donelo od vseh strani govorniku, čigar govor je napravil najboljši vtisk.

Državni poslanec g. župan Hribar, viharno pozdravljen, je poudarjal, da je 28. februar za Slovence zgodovinski dan in veselimo se ga kot pristaši narodno-napredne stranke in kot rodoljubi. Naši sovražniki so se združili, da bi odvzeli napredno zastopstvo mestom v deželnem zboru in njih načrt bi se bil posrečil, kakor se jim je razen Ljubljane za državni zbor. Mesta niso zastopana v deželnem zboru tako, kot bi morala biti. Račun klerikalcev in Nemcev so zavedni napredni meščani temeljito prekrižali. Govornik občuduje zavednost ljubljanskih volilcev, občuduje pa tudi ono kamniških in radovljiških ter tržiških. Da bodo naše zmage vedno zagotovljene, **je treba organizacije povsod po slovenskih mestih.** Koliko stori organizacija, se je pokazalo v nekaterih ljubljanskih okrajih, kjer se je tekom par mesecev napredna organizacija tako okrepila, da more in mora biti vzor vsaki organizaciji. Izvoljeni deželni poslanci so možje, ki obljubijo, kar jim veleva vest. Govornik je pozival na krepko organizacijo, da se v prihodnje odbije z uspehom vsak nasprotniški napad. (Viharno ploskanje in živio-klici).

Med tem je prišel v dvorano hrvaški vseučiliški profesor in saborski zastopnik g. dr. Šurmin, ki je pravkar predaval v »Mestnem domu«. Navdušeno občinstvo mu je prirejalo najprisrčnejše ovacije, g. dr. Kokalj ga je pa najiskrenejše pozdravil, njega, ki je živa vez, ki veže slovenski in hrvaški narod. Zahvalil se mu je za obisk v času, ko obhaja ljubljansko občinstvo slavnost narodnih in naprednih zmag na jugu in severu.

G. župan Hribar je izrazil srčno veselje, da nas je posetil njegov pobratim, ki je zastopnik enega glavnih okrajev belega Zagreba. Velike zasluge ima g. dr. Šurmin v politiki, znanstvenik je ter propovednik slovenske in hrvaške vzajemnosti. Spoznal ga je govornik kot junaka, kadar je treba nastopiti proti skupnemu sovražniku. Hrabra četa 40 mož je hrvaška delegacija v Budimpešti, a eden najhrabrejših je dr. Šurmin. (Navdušeno ploskanje in živio-klici).

G. dr. Šurmin je ob velikanskem navdušenju občinstva poudarjal, da smo Slovenci in Hrvatje ter Srbi bili boj za narodnost in v tem boju tudi slavno zmagali. Svobode si od sovragov ne damo jemati. Hrvatje visoko nosijo zastavo svobode. V njih borbah teče kri, a iz te krvi se rode svobodni junaki. Napije skupni borbi Slovencev in Hrvatov proti narodnim in naprednim nasprotnikom. (Zopetno ploskanje.)

G. notar Plantan je ravnotako burno pozdravljen dejal, da je njegova izvolitev simptomatičnega pomena. Dr. Šusteršič je nekoč dejal, da ima narodno-napredna stranka na Kranjskem le tri može — prejšnje tri državne poslance — zdaj si pa širokoustna klerikalna stranka govorniku še protikandidata ni upala postaviti. Zavednost dolenjskih mest jih je vstrašila tega koraka, ki bi bil največja blamaža zanje. Dolenjska mesta so tako trdna, da ni moči najti protikandidata narodno-naprednemu kandidatu, da bi zmagal v njih. Nikdar jih ne bodo nasprotniki iztrgali iz rok naprednjakom. Narodno-napredna ideja je pomagala, da nam niso nasprotniki iztrgali iz rok slovenske trobojnice, zato bomo z mladeniškim ognjem branili načela napredna in svobodna. (Hrupno odobravanje.)

Čeh g. Jan Ružička je želel, da bi vskipela svobodomiselnost, kjer vzgaja slovanska mati svoje otroke. Napije svobodi, enakosti in bratstvu!

Obč. svetnik g. Turk je poudarjal, da so vsi, obrtniki, trgovci, uradniki in hišni posestniki hiteli pod napredno zastavo in sijajno vrgli ob tla nasprotnike napredka in svobode. Napije vsem zavednim volilcem ljubljanskim.

G. dr. Novak je naglašal, da ga je izvolila za deželnega poslanca trgovska zbornica, najodličnejša korporacija v deželi. Načela napredka in svobodomiselnosti bo govornik vedno odločno zastopal. Naš narodnostni boj tiči v tem, da dobe Slovenci službe doma in da se jim ne bo treba potikati po tujini. Kot deželni poslanec bo govornik z vsemi silami delal za preskrbitev slovenskega življa v domačih deželah. (Viharno ploskanje.)

S tem je bilo konec oficijalnega dela slavnosti. Društvena godba, ki je ves čas neumorno svirala same izbrane slovanske komade, je tudi še potem igrala v splošno zadovoljnost. Pozabiti pa tudi ne smemo »Slavca«, ki je dvakrat nastopil in vselej žel toliko pohvale, da je moral dodati po eno pesem.

Na slavnost so došli sledeči brzojavni pozdravi:

Budjejovice 7. marca. **Drazi bratři Slovinci a Chorvate! Vaše zpráva napolnila srdce naše radosti, ku dnešni vitězně oslavě přejeme vam polneho zdaru! Jen dále za svarnou praci ku předu, zpátky ni krok! Na zdar! Danni hoste u „Slovanu“.**

Budjejovice 3. marca. **Drahym bratřum Slovincům a Chorvatům za jejich sympatie k nam a za porozuměni pro naše zaprsy upřime děkujeme a k dnešni slavnosti zasilame vřely pozdrav: Na zdar! — Sokol česko budějovicky.**

Reka 7. marca. **Današnoj proslavi u „Narodnom domu“ pridružujem se! Hvala slovenskoj braći na zaućešću! Bog unapredio sve slavenske pobiede do zajedničkog udruženja! Zora puca, bit će dana! -- Gjuro Ružić.**

Zagreb 3. marca. **Sakupljenim borcima sveslavenske slobode kliće československa uzajemnost stostruki živio! — Mrvar, Mohorčič, Šreiber, Volavka.**

Maribor 7. marca. **Čestitamo! Od Adrije do Drave naj zmaga napredna misel! Čast značajnim volilcem! — Mariborski Slovenci!**

Jesenice (Dolenjsko) 7. marca. **Naj svoboda jasno sveti! Slava Vam in hrabri Vaši četi! — Jeseniški naprednjaki.**

Sisak 7. marca. **Epohalni preokret u borbi za slavensku misao slavite vi danas, a mi se od svega srca toj slavi pridružujemo i klićemo: Živjeli Slovenci, Česi, Srbi i Hrvati! — Sokolska župa Ljudevita Posavskoga.**

Zagreb 7. marca. **Bratskomu slovenačkomu narodu čestita na pobjedi napredne misli — Odbor neodvisnoga gradjanstva. Radković, dr. Hoffer.**

Zagreb 7. marca. **Pridružujemo se Vama u zajedničkoj radosti tim, da nam je iz pobjede modro crpiti narodnu korist. — Dr. Šime i Lav. Mazzura.**

Zagreb 7. marca. **Živila pobieda slavenske narodne misli, živela nerazdruživa sloga Slovenaca i Hrvata! Dolje tiranija švabsko-madjarska! — Mirko Pisačić.**

Gorica 7. marca. **Pri zmagoslavju zbrane napredne poslance in zavedno meščanstvo pozdravljamo navdušeno napredni goriški Slovenci. Kakor vi zremo i mi polni nad v bodočnost, saj končno zmaga mora vendarle biti onih, ki se borijo v znamenju napredka proti reakciji. Z ljubeznijo in delom pojdimo med narod in narod bode naš. — Andrej Gabršček, dr. Treo Dragotin, dr. Puc Vinko, dr. Ernest Dereani, dr. Josip Levpušček, Ferdinand Seidl, Rudolf Konjedic, Franc Kocjančič, Josip Rovan, Ivan Kavčič.**

Saniranje deželnih financ.

Dunaj, 8. marca. Včeraj se je otvorila enketa o saniranju deželnih financ. Finančni minister vit. Korytowski je zborovalce pozdravil v imenu vlade ter povedal, da dobivajo že sedaj dežele letnih 25 milijonov K iz državnih dohodkov. Več država ne more dati brez novih virov dohodkov. V ta namen bo treba pred vsem **zvišati davek na žganje.** Obenem pa namerava vlada **osvoboditi osebno dohodarino avtonomnih doklad.** Saniranje deželnih financ namerava vlada izvesti s tem in da prepusti deželam gotove državne dohodke, da prevzame upravne stroške dežel. Toda storiti bo treba tudi deželam kaj za samopomoč. — Češki deželni odbornik dr. Eppinger je zahteval, **naj prevzame država del stroškov za plače ljudskošolskim učiteljem.** Posl. dr. Herold je predlagal deželno užitnino na deželne pridelke in razne rude. Zato pa mora država takoj prevzeti polovico plač za ljudske učitelje, stroške za lokalne železnice in deželno zdravstvo. — Deželni odbornik baron Sedlnicky je predlagal, naj se gosposka zbornica naprosi, da odreče pritrjenje zvišanju davka na sladkor, da dobi država na ta način 28 milijonov za deželne finance. Finančni minister je izjavil, da o tem ne pusti glasovati, ker presega kompetenco enkete.

Iz proračunskega odseka.

Dunaj, 8. marca. Včeraj se je nadaljevala razprava o poglavju »pošta in brzojav«. Trgovinski minister dr. Fiedler se je v daljšem govoru oziral na vse med debato sprožene želje in zahteve; povedal je, da se ustanovi personalna komisija, kateri se izroče želje, zahteve in pritožbe poštnih prometnih uradnikov in slug. Tozadevni načrt je že izdelan ter se bo kmalu razpravljalo o njem v ministrstvu. Nadalje je minister povedal, da ministrstvo razpolaga letos z 12 milijoni za razširjenje telefonskega omrežja; samo za Dunaj se porabi 5 milijonov. Glede zahtev poštnih slug je izjavil minister, da namerava razdeliti sluge v dve kategoriji z začetno plačo po 900 in 1000 kron, ki se končno poviša do 1500 in 1700 K. — Posl. dr. Ploj je dokazoval potrebo decentralizacije in delitve prevelikih poštnih ravnateljstev; podpiral ustanovitev poštnega in brzojavnega ravnateljstva za Koroško, obenem pa je zahteval to tudi za Kranjsko. Končno je zahteval ustanovitev brzojavne postaje za Zavrč. — Razprava se bo nadaljevala v torek.

Cesarjev program.

Dunaj, 8. marca. Iz dvornih krogov se poroča, da pride cesar koncem meseca marca za nekaj dni v Budapešto. Ako bodo delegacije zborovale v maju, pride cesar še enkrat za kratko dobo v Budapešto; ako pa bodo delegacije zborovale šele jeseni, ne pride cesar celo poletje več v Budapešto. Meseca junija pride cesar k jubilejni razstavi v Prago, a pri otvoritvi dne 15. maja ga bo zastopal prestolonaslednik. Iz Prage gre cesar v Išl, a sredi meseca julija pride k vojaškim strelnim vajam v Bruck. Potem se zopet vrne v Išl ter pride koncem meseca avgusta k velikim vojaškim vajam na Ogrsko.

Hrvatje v ogrskem državnem zboru.

Budimpešta, 8. marca. Zbornica je včeraj nadaljevala debato o spremembi poslovnika. Posl. Supilo je prečital madžarsko izjavo, v kateri je rečeno, da se namerava z reformo poslovnika vzeti hrvaškim delegatom parlamentarno sodelovanje. Pravičnost bi zahtevala, da bi skupne državnopravne zadeve spravile na čisto regnikolarne deputacije, potem pa bi o tem razpravljala ogrski državni zbor in hrvaški sabor vsak zase ločeno. Ako se reforma poslovnika raztegne le na avtonomni ogrski državni zbor, ne morejo Hrvatje ugovarjati, toda hrvaški delegatje odločno protistujejo, da bi enostransko prikrojena reforma imela veljavo tudi takrat, kadar se razpravljajo skupne zadeve, ko namreč zboruje ogrsko-hrvaški državni zbor. — Ministrski predsednik dr. Wekerle je imenoval med burnim pritrjevanjem Supilovo izjavo za vrhunec predrznosti. — Posl. Rojc je govoril hrvaško ter izjavil, da bo hrvaški sabor znal poseganje v hrvaška prava, kar namerava reforma poslovnika, odločno odbiti. Ako se v novem poslovniku ne pomnoži število hrvaških delegatov istočasno, ko se pomnoži število ogrskih poslancev, potem skupnega ogrsko-hrvaškega državnega zbora sploh ne bo več. — Ko je nato začel govoriti rumunski poslanec Vajda, so vsi madžarski poslanci odšli iz dvorane.

Wekerle-Rauchove nakane proti hrvaški.

Budimpešta, 8. marca. Wekerlejeva vlada namerava hrvaški sabor, ki je sklican na dan 12. t. m., takoj odgoditi. Na razpust zato ne misli, ker bi nove volitve, ki se morajo vršiti že 3 mesece po razpustu, zopet ne prinesle vladi potrebne večine. Zaradi tega si bo vlada rajši do konca leta pomagala z odgoditvami, a koncem leta se nadomeste sedanji volilni imeniki, ki jih je bila sestavila koalicijska vlada, z novimi imeniki, ki zagotove Rauchu večino. Na podlagi teh imenikov se vrše prihodnje leto nove volitve.

Vseslovanski kongres.

Petrograd, 8. marca. »Novoje Vremja« z veseljem pozdravlja sklep poljskih državnih poslancev v dunajskem parlamentu, da so pripravljeni se udeleževati posvetovanj zaradi prireditve vseslovanskega kongresa na Ruskem. Seveda morajo Poljaki tudi računati z okolnostjo, da bo iz kongresa politika izključena. Prva naloga kongresa bo, da se organizira **vseslovanski statistični odsek,** nadalje prirejanje **poučnih potovanj za slovansko mladino,** da spoznava praktično poedine slovanske narode in končno aranžiranje specijalnih kongresov slovanskih kulturnih delavcev vseh panog v različnih mestih in kopališčih. Kraj prvega kongresa se najbrže določi šele na **kongresu slovanskih časnikarjev v Ljubljani,** kamor pridejo delegatje vseh slovanskih narodov.

Konflikt med Japonsko sko in Kitajsko.

London, 8. marca. Japonska je včeraj poslala kitajskemu ministrstvu zunanjih del ultimatum zaradi konfiskovanega japonskega parnika »Katsumaru«. Kitajski ministrski svet se je takoj zbral k posvetovanju.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. marca.

— **„Naša moč“** je listič, čigar brezprimerno podlo početje krije Gostinčar s svojo poslansko imuniteto. Ta zloraba imunitete se dobi samo še pri revolver listih, drugod nikjer več. Zaradi poraza klerikalcev v Idriji je „Naša moč“ tako infamno opsovala različne stranke in različne osebe, da kaj tako podlega že dolgo ni bilo čitati v slovenskem jeziku. Najgrje seveda psuje socijalne demokrate, ker se niso hoteli klerikalcem prodati. Morda bi bilo vendar dobro, če bi se brezstidna zloraba poslanske imunitete spravila enkrat v drž. zboru na razgovor.

— **Naraplje pri Ptujski gori.** Da je zmagal slovenski napredni učitelj Gangl nasproti klerikalno-nemško-vladnemu kandidatu dekanu Arkotu, tega se raduje tudi narodno štajersko učiteljstvo. Slava zavednim idrijčanom! Živela narodno-napredna ideja! Živio Gangl! Narodno napredne misli in narodno naprednega učiteljstva ne stre nobena sila, torej pa čvrsto naprej na delo med ljudstvo! — Predsednik socijalnega odseka „Zveze slov. štaj. učiteljev in učiteljic“: Pesek.

— **Sklicanje istrskega deželnega zbora.** Ravnokar je izšel cesarski patent, da je istrski deželni zbor sklican na dan 14. t. m. v Koper. Zasedanje bo trajalo le par dni, ker 20. junija že poteče sedanjemu deželnemu zboru 6letna doba, a novi deželni zbor bi naj bil izvoljen na podlagi novega volilnega reda, ki se naj sprejme v sedanjem zasedanju.

— **Iz poštne službe.** Za poštna oficijanta sta imenovana Josip Roškar za Rogatec in Friderik Drobnič za Grobelno.

— **Iz davčne službe na Štajerskem.** Davčni oficijal Jos. Boc je postal davčni upravitelj, davčni asistentje Fran Renik, Jos. Pihler in K. Kolenc pa so imenovani za oficijale v 10. činovnem razredu.

Iz gledališke pisarne. Jutri, v torek (par) se uprizori prvič na slovenskem odru Karel Weisa štiridejanska ljudska igra „Ob svojem kruhu“ („Das grobe Hemd“) z gosp. Ignacijem Borštnikom v glavni vlogi. Nastopi vse dramsko osobje. — V četrtek se ponovi „Geisha“, v soboto se poje zadnjič v sezoni Dvořakova opera „Rusalka“ z gospico Jarmilo Gerbićevo kot gostom v naslovni vlogi.

Slovensko gledališče Leto za letom se pri našem dramatičnem društvu, ki vodi gledišče, ponavljajo denarne krize, katere so se pa še vedno ugodno uravnale; pri naši požrtvovalnosti pa tudi nimamo vzroka misliti na to, da slov. gledališče vsled kake finančne krize kdaj preneha živeti. Veliko prej kakor kdo misli preti našemu gledišču druga kriza hujša od denarne krize t. j. pomanjkanje igralcev. Vsako leto novi pevci in nove pevke; vse kar se je v prejšnjem letu s toliko trudom naštudiralo je na večne čase pozabljeno, ali pa če se hoče ena ali druga opera prejšnje sezije zopet spraviti na oder, se mora na novo študirati in stroški niso nič manjši kakor tedaj, ko se je opera prvič vprizorila. Tudi sedaj moramo sprejeti osobje, ki preostaja drugim, češkim in poljskim odrom in taki igralci so ali začetniki ali pa že tako obrabljeni, da jih doma ne morejo porabiti, le redek slučaj pa je ako se pri nas snidejo dobri solisti, ki imajo nekaj oper na repertoarju, ali tudi ti morajo vse na novo študirati, ker so jeziku popolnoma nesposobni. Tako je imel n. pr. izborni tenorist lanske sezije g. Rezunov nad 60 oper na repertoarju, pa je moral prav tako kakor kak novinec vse na novo študirati! In kolike važnosti je, ako solist obvladuje jezik, smo videli včeraj, ko je v Dvořakovi Rusalki gostovala domačinka, umetnica gdč. Jaromila Gerbič, hči prizuanega skladatelja in izbornega učitelja solopetja na šoli G. M., katere ravnatelj je. Gdč. Gerbič ni imela nikakor lahko stališče, ker solistinja slov. opere gdč. Collignon je Rusalko naravnost izborno pela, vendar vglobila se v vlogo ni in ne dvomim da to samo vsled nesposobnosti jezika. Gdč. Gerbič pa Rusalke ni samo pela temveč tudi živela z vso svojo dušo. Vglobila se je popolnoma v svojo vlogo in marsikdo je z njo vred živel življenje uboge vodne vile, ki tako želi človeške sreče in ljubezni. Do izrednega uspeha pa ji je pripomogla tudi njena lepa vnanjost in rast, kakor tudi izborna šola glasu in muzikalna nadarjenost. Njen glas je, kolikor se more po tej skozinskoz lirični partiji soditi, za vsako sredoje veliko gledišče prav dovolj močan, v sredoji legi gorak in mehak, sposoben v vsaki legi vsake modulacije. Da je bil semtertje kak ton v najvišjih legah premalo krit, pripisujem pač razburjenosti, katero kaže vsak igralec pri svojem prvem nastopu na odru. Pogosto smo že imeli priliko opazovati, da ena sama oseba umetnica spravi popolnoma novo, sveže življenje na oder, da takorekoč vse ostale igralce iz njih zaspanosti vzbudi, in to smo tudi včeraj videli. Z gdč. Gerbičevo so bili tudi vsi drugi solisti temperamentni in pohvaliti moramo zlasti g. Orželskega, igral je princa in gdč. Peršlovo, kot gaga-babo. Rusalka je prišla do popolne veljave. — P. K. — Včeraj popoldne se je pred mnogoštevilnim občinstvom, ki je po pretežni večini obstajalo iz dam, vprizorila Schillerjeva meščanska žaloigra „Kovarstvo in ljubezen“. Bilo bi odveč spuščati se v podrobnosti tega dobropoznanega dela, ki tako jasno kot malokatero združuje v sebi vse dobre in slabe lastnosti Schillerjevih mladinskih dram; priznati pa moramo neoporečno, da je igra dramatsko izredno efektna in da s precej ostrim deljenjem teme in svetlobe v karakterjih podaja igralcem hvaležne in učinkujoče vloge. Način igre g. Nučiča je prišel v tej drami najbolj do veljave, njegov Ferdinand je bil res oni pristni eruptivni tip, kakor ga slika mladostna Schillerjeva fantazija. G. Danilova je podala z razumom in čutom Lady Milford, ta ne ravno enostavni psihični „claire-obscure“ naše žaloigre. Intrigant Wurm g. Dragutinović je bil izvrstno karakteriziran, dvorni maršal Kalb, igran v stilu „seremissima“, se je g. Povhetu na radost mnogoštevilnega publika izvrstno posrečil. G. Kreisova je bila ljubka Lujiza, g. Danilo trd neizprosen oče, tudi ostali gg. Molek, Bukšek so s primernim nastopom dokazali svoje spoštovanje do tega klasičnega dela.

Koncert Slavjanski. Predprodaja vstopnic za ta pomembni koncert se je pričela in se slavno občinstvo opozarja, da je družba, ki pride v Ljubljano, pravi ruski narodni pevski zbor pod vodstvom Dimitrija Slavjanskega Agrenjeva in ne kako drugo podjetje, ki prireja koncerte pod tem imenom, kakor se je to v zadnjih letih parkrat zgodilo. Slavjanski potuje s svojima hčerkama Margito in Jeleno Slavjansko ter velikim, svetovnoznanim zborom, sestoječim iz dam, gospodov in otrok, ki nastopajo v bogati ruski narodni noši iz enajstega stoletja. Turneja, ki jo priredi Slavjanski, se vrši v proslavo petdesetnice njegovega umetniškega delovanja in bo zadnja pod njegovim osebnim vodstvom.

Akademija. V soboto je predaval v „Mestnem domu“ zagrebški vseučiliški profesor in saborski poslanec dr. Gjuro Šurmin. Govoril je o „Slovencih in Hrvatih v prvi polovici XIX stoletja“ pred sto leti na priliko, tako je izvajal g. predavatelj, so združili Francozi v svoji Iliriji velik kos sedanje Slovenije in Hrvaške. Za srce tej Iliriji je določil Napoleon Ljubljano in od tu bi bilo pričakovati, da bi se razmahnje ilirska ideja, ideja svobodnega in edinega jugoslovanstva morala širiti, toda dočim so se Hrvatje skoro kakor en mož oprijeli ilirstva, so ostali Slovenci v veliki dobi majhni in hladni. Dunaj je zavohal nevarnost hrvaško-slovenske vzajemnosti in se je poslužil denuncijacije, češ, vi Slovenci imate geslo: „Vse za vero, dom, cesarja“, Hrvatje pa kanijo uvesti novo vero, poslušajo protestanta Kollarja ter se upirajo vladarju. Slovenci so se na te limanice seveda ujeli. Odmeva ni našla ilirska ideja niti pri Prešernu in tudi ne pri Slomšku, ki je bil sploh mnenja, da je Slovencem dosti, ako imajo svoj katekizem in življenje svetnikov. Najmogočnejše je vzplapolal ilirizem v letih od 1833 do 1840, po tem letu mu je pa pričel odtegovati pomoč del hrvaškega duhovništva, ker je bil ilirizem nauk svobode, kar bi utegnilo škoditi duhovniškemu ugledu in skrčiti mu materijalni dobiček. Sumničiti so pričeli tisti čas celo še rodoljubnega Stanka Vraza. Slovencem je prinesel ilirizem nov pravopis — gajico in videti je bilo, kakor da je to skoro vse, kar nam je dala ta doba, ali vendar je prav ta čas tudi na Slovenskem vzcvetelo bujnejše narodno in literarno delovanje, tako da je upati, da se te dve veji mogočnega slovanskega stebla, tako bližnji si po jeziku in krvi, združite še tesneje v prid nam in Hrvatom. Složno sta delovala ob naroda v časih Trubarjevih, za časa kmetskega vstanka in združila nas je tudi Ilirija. Učimo se iz prošlosti in popravimo storjene grehe. — Predavanje je bilo prav dobro obiskano in so poslušalci burno pozdravili učenega g. predavatelja.

Politično in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 15. marca 1908 ob petih popoldne pri Steinerju na Opekarski cesti 25. Dnevni red: 1.) Poročilo predsednika o splošnem položaju in o uspehu organizacije. 2.) Poročilo tajnika o delovanju društva v minulem upravnem letu. 3.) Poročilo blagajnika o gmotnem stanju. 4.) Poročilo pregledovalcev računov. 5.) Poročilo knjižničarja. 6.) Volitev odbora in namestnikov. 7.) Volitev pregledovalcev računov in namestnikov. 8) Določitev prispevkov. 9.) Raznoterosti. — Vse člane vabimo vljudno na obilno udeležbo.

Javno predavanje v Trnovem. Da bi se povzdignilo umno gospodarstvo sploh, osobito živinarstvo, s katerim se pečajo naši poljedelci, prebivajoči ob periferiji Ljubljane in dalje naokrog, bo prirejalo „Politično in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo“ popularna javna predavanja. Naše ljudi, ki so vsak dan z mestom v kupčijski zvezi, je treba kolikor mogoče strokovno naobraziti, da bodo vedeli svoj položaj sebi v korist obračati. Prvo predavanje bo v nedeljo, dne 15. marca t. l. ob poluštirih popoldne pri Steinerju na Opekarski cesti št. 25. Drustvo se je obrnilo do c. kr. kmetijske družbe in je pridobilo za gospodarska predavanja strokovnjaka g. živinozdravnika Adolfa Ribnikarja. Gospod Ribnikar bo predaval: 1. O živinski zavarovalnici 2. Nekaj o prvi pomoči pri živinskih boleznih. 3. O cepljenju prešičev zoper rdečino. 4. O umnem živinarstvu sploh. — Pristop ima vsakdo; posebno želimo, da se predavanja udeleže vsi gospodarji in gospodinje, kajti ravno njim so namenjena ta predavanja.

Ljubljansko učiteljsko društvo vabi tem potem svoje člane in njega prijatelje k drugemu letošnjemu predavanju, ki bo v sredo, 11. t. m. ob 8. zvečer v restavraciji hotela „Južni kolvdvor“ (A. Seidel). Predaval bo gosp. učitelj L. Jelenco „šolskohigijenski razstavi v Londonu“. K predavanju pride tudi naš deželni poslanec g. učitelj Engelbert Gangl. Gosti dobrodošli.

Dvamiljonski fond za odvračanje jetike. Kuratorij tega fonda je sklenil v svoji seji z dne 29. februarja naslednji način razdeljevanja: Od letnih dohodkov fonda namenjeni sta za dobo 15 let dve tretjini kot stalni letni prispevki obstoječim društvom. Ena tretjina ostane prosta, da se iz nje lahko podpirajo na novo ustanovljena deželna pomožna društva. O razdelitvi te tretjine sklepal bo kuratorij od leta do leta. Samo ob sebi je pa razumljivo, da participirajo pri tej tretjini tudi sedaj obstoječa društva. Glasom tega sklepa dobivalo bode deželno pomožno društvo za bolne na pljučih na Kranjskem skozi 15 let redni letni prispevek 4500 K. Za to leto pa dobi razven tega iz omenjene tretjine še znesek 2000 K. Ta način razdelitve je za Kranjsko še nekoliko ugodnejši, kakor je bilo pričakovati po sklepih zborovanja delegatov deželnih pomožnih društev, ki se je vršilo dne 24. novembra m. l.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala 3. marca podružnica Vransko 16 K kot narodni davek 16 rodoljubov. Posnemjte!

„Glasbeni Matici“ je poslala posojilnica v Brežicah podpore 30 K.

Društvo zdravnikov na Kranjskem. Na izrednem občnem zboru dne 28 februarja sta bila enoglasno imenovana za častna člana društva profesorja na češki mediciuski fakulteti v Pragi gg. prof. dr. Hlava in prof. dr. Chodounsky.

„Društva v pospeševanje obdelovanja ljubljanskega barja“ občni zbor bo v sredo, 11. t. m. ob 10. dop. v mestni posvetovalnici na ljubljanskem magistratu.

„Društvena godba“ je pri sobotni prireditvi pokazala, da je v vsakem oziru napredovala. Da je bila slavnost tako animirana, gre v prvi vrsti zasluga „Društveni godbi“. Kakor čujemo, je godba baš sedaj v tako velikih financialnih stiskah, da se jo misli razpustiti. To se ne sme zgoditi, ker je godba v Ljubljani naravnost potrebna. Pozivamo kompetentne faktorje, naj store vse, da se zagotovi obstoj „Društvene godbe“.

Kovinska zadruga v Ljubljani je imela včeraj dopoldne v steklenem salonu pri Križu izredni občni zbor. Zadružni nadzornik g. dr. Blodig je tolmačil nova pravila, ki jih je bilo treba sestaviti po novem obrtnem redu. Kakor znano, se hočejo ključavničarji ločiti iz zadruge ter si ustanoviti lastno zadrugo. Zadružni nadzornik je izjavil, da iz praktičnih vzrokov ne more priporočati ustanovitve samostojne ključavničarske zadruge, temuč bi bilo po njegovem mnenju bolje, da se ustanovi za ključavničarje le strokovni odsek v kovinski zadrugi sami. G. Weibel je vprašal, ali bi se v tem slučaju delila mojstrska blagajna, ali bi ostala skupna. Ker je zadružni nadzornik odgovoril, da ostane blagajna skupna, je g. Weibel izjavil, da si ključavničarji, ki jih je v Ljubljani 21, ustanove svojo zadrugo ter je vprašal, ali je proti ustanovitvi kak zakonit zadržek, kar je obrtni nadzornik zanikal. Magistratni svetnik g. Šešek je povedal, da je treba staviti konkretni predlog, na kar je g. Weibel predlagal, naj se načeloma sklene, da ključarničarji takoj izstopijo iz zadruge, kakor brž dobe pravila po novem obrtnem zakonu. Ta predlog je bil sprejet z vsemi glasovi ključavničarskih mojstrov. — Pri nadaljnem razlaganju pravil je razlagatelj povedal, da določa § 10., da se mora pri sprejemanju vajencev napraviti vselej pismena pogodba. Učna doba ostane 4letna, kakor dosedaj. Istotako ostane dosedanja pristojbina 6 K za sprejem in 10 K za oproščenje. Za skušnje je treba posebne pristojbine. Pri točki, koliko vajencev sme imeti posamezni mojster, je predlagal gosp. Kunstler, naj ostane pri dosedanji določbi, da sme imeti mojster dva vajenca zase ter po enega za vsakega pomočnika. Po daljši debati je bil sprejet predlog z dodatkom, da ne sme imeti noben mojster več kot 7 vajencev. Glede pristojbine za tiste, ki hočejo postati samostojni obrtniki, je predlagal gosp. Lenček, naj se zviša od 10 na 50 K. G. Sešek je stavil posredovalni predlog naj se pristojbina zviša na 25—30 K, a sprejet je bil Lenčkov predlog. § 21. določa 8dnevno odpoved in 10urno delo. G. Weibel je predlagal, naj se dovoli ustna pogodba pred pričo glede odpovedi, ker se čestokrat pripeti, da pomočnik, ako je hudoben človek, med odpovedjo in izstopom napravi nalašč škodo mojstru. Razvila se je daljša debata, v kateri sta gg. Sešek in dr. Blodig pojasnovala, da se o tem predmetu sploh ne more sklepati, dokler nima zadruga pomočniškega zbora ter niso pravila potrjena. V 8 dneh se skličejo pomočniki, da sestavijo svoj zbor. — V izpraševalno komisijo za pomočnike sta oblastveno imenovana gg. Žabkar in Lenček, za prisednike pa se določijo iz vseh 14 strok v zadrugi mojstri, ki so že tri leta samostojni in pomočniki, ki so že vsaj štiri leta oproščeni. Iz teh se izbere za vsako stroko po en prisednik z namestnikom. Načelstvo jih določa od slučaja do slučaja. — Pravila so se odobrila, nakar so se rešile še tekoče odborove zadeve.

Vinska pokušnja. Prihodnja javna vinska pokušnja v tukajšnji deželni vinski kleti pod kavarno „Evropa“ bo pojutrišnjem, v sredo od pol 8. do pol 10. zvečer. Na razpolago je več dolenjskih in vipavskih vin.

Postojnsko županstvo je odposlalo jako skrbno sestavljeno prošnjo na vojno ministrstvo radi stalne posadke v Postojni.

Novo društvo Ustanovilo se je „Prostovoljno gasilno društvo“ v Zgornjem Kašlju v ljubljanski okolici.

Postojnske jame je obiskalo 5. t. m. 75 Angležev

V Dolenji vasi pri Ribnici je včeraj ob 5. zjutraj umrl nadučitelj in predsednik učiteljskega društva kočevskega okraja Fran Gregorač nenadne smrti.

Umrl je 7. marca v Celju dr. Vučenić, umirovljeni štabni zdravnik, rodom Hrvat.

Brezmejna nesramnost. Iz Celja, dne 8. marca: V noči od 6 na 7. t. m. je nek zlikovec na dvorišču tukajšne nemške mestne dekliške šole odžagal tam zasajeni hrastič, o katerega eksistenci smo Slovenci šele zdaj zvedeli, kakor tudi to, da mu je ime „Schillereiche“. A honorna celjska „Deutsche Wacht“ kar pavšalno sumniči tega pobalinstva Slovence, češ, da je to delo „der fanatischen Slovenen! Tako neutemeljeno predbacivanje je skrajno falotstvo, kakršnega je zmožen le list à la „Deutsche Wacht“.

Smrtnonevarno se je opekla v Celju 15letna Marija Leskošek, uslužbenka pri dr. Stikerju. Ulila je petrolej na goreča drva in ogenj ji je švignil v lase in obleko, da vsled opeklin najbrž ne bo ozdravela.

Zažig. V Levcu pri Celju je začelo goreti pri Ramšaku, a so ogenj pravočasno pogasili. Zaprli so soseda Rančigaja, ki je na sumu, da je zažigal zato, da bi pogorela njegova hiša.

Odbor „Slovanske čitalnice“ v Mariboru se obrača z vljudno prošnjo do mariborskih narodnih rodbin, naj blagovolijo sprejeti po možnosti na prenočišče požrtvovalne gg. visokošolce Triglavane, ki prihité iz Gradca, da uprizore s pomočjo naših dam Gogolovo igro „Revizor“ v prid družbi sv. Cirila in Metoda. Blgohotne ponudbe sprejema odbor.

Bela zastava je bila 4. t. m. razobešena na sodnem poslopju v Kozjem kot znamenje, da so zapori prazni.

Divjega mrjasca so lovci 4. t. m. ustrelili v revirju kneza Alfreda Windischgraetza Log-Macelj pri Rogatcu na Štajerskem.

Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu ima redni občni zbor dne 11. t. m. ob 8. zvečer v prostorih „Zum Stephansturm“ Klosterwiesgasse.

Utonila je v Gorici 14½letna Marija Ivančič. Šla je s plesa in padla pri tem v vodo, kjer je našla smrt.

Izjalovljena ovadba. Lloydova uprava je bila pred par meseci vložila ovadbo proti nadsobarjem svojih parnikov, češ, da na parnikih kradejo razne predmete. Policija je bila nato izvršila hišno preiskavo na stanovanjih vseh nadsobarjev. Uspeh teh preiskav so bili štirje veliki vozovi, natovorjeni z najraznejšimi zaplenjenimi predmeti: stolice, prti, krožniki, čaše, steklenice, razno perilo in bogve še kaj drugega. Te predmete je bila policija našla na stanovanjih kakih 40 nadsobarjev, proti katerim je bilo vsled tega uvedeno kazensko postopanje. Nadsobarji so pa protestirali, češ, da so oni vse predmete, ki so bili najdeni na njih stanovanjih, pošteno plačali s svojim denarjem: kupili da so jih baje na raznih dražbah. Lloydova uprava proda namreč večkrat na dražbi razne predmete, ki so že preveč izrabljani, ali kako drugače poškodovani. Sicer pa morajo nadsobarji vsakikrat, ko jim je izročena služba parnika, podpisati točno in natančno sestavljen zapisnik, v katerem sta opisana število in kakovost izročenih jim predmetov, ter so potem odgovorni za vsak izginoli, strti, ali pa le količkaj poškodovani predmet, katerega morajo plačati iz svojega žepa. Seveda tako poškodovani in na ta način plačani predmeti ostanejo potem njih lastnina. Preiskovalni sodnik se je uveril, da so zaplenjeni predmeti res lastnina tatvine obdolženih nadsobarjev in je sedaj odstopilo od nadaljnega kazenskega postopanja proti šestindvajseterim obdolženih. Nadaljuje še postopanje proti 15 nadsobarjem.

Občinska doklada na tramwayske listke, ki jo je sklenil uvesti mestni svet tržaški v seji dne 11 oktobra m. l., je dobila najvišjo sankcijo. Kakor znano, je mestni svet tržaški uvedel to doklado v delno pokritje obresti in amortizacije najetega posojila 4,800.000 K. Obresti z amortizacijo za ta dolg znašajo letnih 252.000 K. To posojilo so je potrosilo za napravo predora pod Montuco, dalje se še napravi predor pod gričem Sv. Vida, a — skozi oba predora — se napravi tramway s trga Carlo Soldoni do Sv. Save. Dohodek tega tramwaya je preračunjen na letnih 125.000 K. Torej še ne polovico vsote, ki je potrebna za obresti. In za ostalo se je torej poskrbelo z občinsko doklado na tramwayske listke. Te doklade bodo prosti listki, ki se po znižani ceni izdajajo prvi dve uri zjutranjega prometa za delavce. — Pričakuje se, da ta doklada stopi v veljavo že prihodnjo nedeljo. — Najbolj so tej dokladi nasprotni tramwayski sprevodniki, kajti dočim so dobivali dosedaj pri vsakem izdanem listku — ki je stal dosedaj 10 stotink — po dve stotinki napitnine (vsaki sprevodnik izda povprečno po 300 listkov na dan) bo sedaj ta napitnina najbrže odpadla.

Porotno sedišče v Trstu. Danes se je v Trstu pričelo prvo letošnje zasedanje porotnega sodišča, in sicer z razpravo proti 27letnemu Natalu Gradčaninu, doma iz Knina. Gradčanin je tožen zločina ropa. Dne 3. decembra m. l. je Gradčanin skupaj z Jurjem Vadjićem nekje blizu Kantride v Istri napadel 16letnega Josipa Danjo in ga okradel. Dočim je Vadjić pobegnil, je bil Gradčanin aretovan in danes se mora odgovarjati pred porotniki. Razpravi predseduje sodni svetnik Clarici. Zaslišane so bile štiri priče. Porotniki so potrdili krivdorek in sodišče je obsodilo Gradčanina na 6 let

Slovensko akademično društvo „Ilirija“ v Pragi je na občnem zboru za letni tečaj 1908 izvolilo za predsednika pravnika Drago Marušiča.

Preselitev mestnih vojaških uradov. Mestni vojaški uradi so se preselili danes iz mestnega magistrata v „Mestni dom“, 1. nadstropje ob finančnem ravnateljstvu. Strankam, ki imajo opravke v vojaških, kakor v črnovojnih, nabornih, evidenčnih, taksnih, invalidnih in drugih takih zadevah zglašati se je torej v „Mestnem domu“. Na magistratu ostane le še oddelek za nastanitev vojakov. V „Mestnem domu“ so potemtakem sedaj trije uradi: vojaški uradi, mestni fizikat in upraviteljstvo vodovoda in elektrarne.

Predpustna kronika. Pretečeni predpust je bilo v Ljubljani 226 večjih in manjših plesnih veselic, za katere je bilo plačanih za licence, koleke in nadzorovanje 3000 K.

Aretovan je bil pred par dnevi trgovski 20letni potnik E. M. iz Tržiča, ker je prihajal pod raznimi pretvezami v trgovino svojega prejšnega gospodarja in kradel, kar mu je prišlo pod roko. Oddali so ga deželnemu sodišču.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo na Saško 40 Macedoncev in 15 Hrvatov, čez 200 Hrvatov je prišlo pa iz Amerike. V soboto je šlo v Heb 5 Hrvatov, iz hrvatskih šum se je pa povrnilo 7 slovenskih tesačev.

Izgubljene in najdene reči. Pleskarski mojster g. Lud. Fröhlich je izgubil 70 K denarja. — Gdč. Mira Zabavnikova ni izgubila zlatega uhana v obliki zlata, kakor je bilo prvotno rečeno, marveč zlat uhan z opalom, okrog katerega so bili vdelani diamanti. — Zlatarski vajenec Viktor Januš je izgubil srebrno uro z verižico. — Delavec Fran Erjavec je našel zlat poročni prstan z monogramom. — Na južnem kolodvoru je bila izgubljena oziroma najdena volnena ruta. — G. Rudolf Sterle je izgubil srebrno uro s kratko verižico, katero je našel šolski učenec Jožef Rakovec in jo oddal pri magistratu. — Stražnik Fran Grošelj je našel zlat športni prstan. — Delavec Martin Skubčar je našel površnik in dežnik. — Izgubila je poselsko knjižico in bankovec za 10 K Marija Parapat od magistrata do nunske cerkve. Odda naj se oboje na policiji. — Našel je šolski učenec M. Florjančič včeraj denarnico z manjšo vsoto donarja. Izgubitelj naj pride ponjo v Čevljarske ulice št. 1/I.

„Društvena godba ljubljanska“ koncertuje jutri popoldne v kinematografu „Edison“, Dunajska cesta, nasproti kavarne „Evropa“ in sicer pri predstavah ob 4., 5., 6., 7. in 8.

Drobne novice.

— **Viljemino Wölfling,** ločeno ženo bivšega nadvojvoda Leopolda, so izročili na Dunaju v opazovalnico za umobolne; brezdvomno jo pošljejo v blaznico. Kupila si je revolver ter grozila, da postreli vse osebe okoline, ki ji branijo iti k svojemu bivšemu možu.

— **Strašna morala.** V Würzburgu je neki J. Hoefling imel z vednostjo svoje žene razmerje s svojima 24letno in 26letno pastorkama, ki sta rodili vsaka po tri otroke, katere je pomoril in pokopal v kleti. Končno ga je ovadil brat onečaščenih deklet.

— **Vlak je padel v prepad** blizu Taškenda. 12 oseb je bilo ubitih, 43 pa ranjenih, med njimi 36 težko.

— **Nad 500.000 železničarjev** so odpustile od 1. januarja do danes ameriške železniške družbe.

— **Zopet velik požar v šoli.** V njujorškem predmestju je zgorelo petnadstropno šolsko poslopje. Vsled opetovane vaje je vseh 1896 učencev v teku dobre minute v najlepšem redu med petjem patrijotičnih pesem odkorakalo skozi gosti dim na prosto.

Telefonska in brzojavna poročila.

Ožje volitve v splošni skupini na Goriškem.

Gorica, 9. marca ob ¼ na 2. Pri današnjih ožjih volitvah v splošni skupini je udeležba izredno velika. Agitacija je na obeh straneh silno intenzivna. Do sedaj se še ne more presoditi, kateri stranki bo pripadla zmaga, ker je znan izid volitev šele iz par občin.

Gorica, 9. marca ob ½3. pop. Rezultat volitev je znan v teh-le občinah: Ajdovščina naprednjaki 144, klerikalci 66, Štandrež naprednjaki 90, klerikalci 168, Bovec naprednjaki 144, klerikalci 127, Deskle naprednjaki 86, 92, 87, klerikalci 78, 83 in 80, Kanal naprednjaki 169, 171 in 169, klerikalci 213 in 214, Nabrežina naprednjaki 228, klerikalci 20, Ozeljan naprednjaki 209, klerikalci 10, Sovodnje naprednjaki 72, klerikalci 152, Sv. Križ naprednjaki 160, klerikalci 183, Avče naprednjaki 46, 45 in 49, klerikalci 73, 72 in 74, Bilje naprednjaki 128, klerikalci 131.

Gorica, 9. marca. Obe stranki se trudita pri današnji volitvi postaviti do zadnjega moža vse na volišče. Zmaga je odvisna od par glasov. Definitiven izid volitev bo se šele izvedel jutri.

Ministrski svet.

Dunaj, 9. marca. V soboto zvečer je imel ministrski svet sejo, ki ji je predsedoval baron Beck in katera je trajala 4 ure, do 10. zvečer. Navzoči so bili vsi ministri razen bolnega poljedeljskega ministra dr. Ebenhocha.

Jezikovno vprašanje.

Dunaj, 9. marca. »Sonn- und Montagszeitung«, ki se smatra za poloficiozno glasilo vlade, priobčuje z ozirom na jezikovno vprašanje noto, da je zakonski načrt o rešitvi jezikovnega vprašanja že gotov v vseh temeljnih potezah, vendar pa ga vlada še ne misli takoj obelodaniti. Zakon se omejuje **zgolj na Češko.**

Socialno-demokratska zmaga na Dunaju.

Dunaj, 9. marca. Včeraj so bile tu volitve v gremij trgovskih sotrudnikov. Zmagali so na vsi črti kandidati **socialno - demokratske stranke.** Kandidatje združenih krščanskih socialcev in nemških nacionalcev so ostali v veliki manjšini. Med volitvijo je prišlo do krvavih pretepov med krščanskimi socialci in nemškimi nacionalci na eni strani in med socialnimi demokrati na drugi strani. Ranjenih je bilo več oseb.

Poljska ljudska stranka vstopi v poljski klub.

Lvov, 9. marca. V Ržečovu so imeli včeraj državni in deželni poslanci poljske ljudske stranke shod, na katerem so sklenili, da naj državni poslanci, ki so člani stranke, vstopijo v parlamentu v poljski klub. Na shodu se je obenem sklenilo, da se ima stranka potegovati za uvedbo splošne in enake volilne pravice v deželni zbor.

Razpust ogrskega parlamenta?

Budimpešta, 9. marca. Z ozirom na avdijenco grofa Andrassyja pri cesarju javljajo, da mu je dal cessar za slučaj, da bi se v državnem zboru pričela tehnična obstrukcija proti reviziji poslovnika, dovoljenje za razpust parlamenta. Cesar je baje pri tem rabil besede: »Ložje je dobiti novo zbornico, nego novo vlado.« Parlament bo razpuščen meseca aprila, nove volitve pa bodo tekom meseca julija.

Za splošno in enako volilno pravico.

Budimpešta, 9. marca. Socialni demokratje so imeli včeraj več shodov, na katerih so odločno zahtevali, da se uvede splošna in enaka volilna pravica. Po shodu v Pešti so udeleženci šli na Andrassyjev trg, kjer so demonstrirali pred klubom neodvisne stranke.

Japonski ultimatum.

Šanghaj, 9. marca. Uradno se razglaša, da Japonska ni poslala Kitajski nobenega ultimata radi zaplenitve japonskega parnika »Katsumaru«.

Izjava.

V Ljubljani se širi govorica, kakor da bi bila moja hči **Marija Komar,** gojenka II. letnika c. kr. učiteljišča, prizadeta pri tatvini nekega kolesa, katero je bilo potem prodano pri starinarju Vidu Bratušu. 874

Javno izjavljam, da moja hči ni **v nikaki zvezi** z omenjeno tatvino in je stvar **popolnoma zlagana.**

Ker se pa prikriva paglavca in neko gospodično, ki sta izvršila omenjeno tatvino, sem primoran storiti pri kompetentni oblasti korake, da se dokaže **nedolžnost** moje hčere.

Ivan Komar
črkostavec.

Listnica uredništva.

Gosp. A. Požar, nadučitelj na Dobrovi: Potrjujemo, da niste pisec dopisa z Dobrove z dne 19. februarja.

Sili na vodo, topi sečno kislino.

VITA

Prirodni *natronskolitionski vrelec* proti *sečni kislini, protinu, sečnemu toku, želodčnim* in *črevesnim katarom, boleznim na mehurju* in *ledicah* — Naprodaj povsod, v *Ljubljani* pri *Mihaelu Kastelcu*. 224 8

Kaj je Kufeke

Najboljši in od prvih avtoritet kakor tudi od tisoč praktičnih zdravnikov domačih in tujih priporočna hrana za zdrave kakor tudi na črevesju obolele otroke in odrasle ljudi; ima veliko redilnih snovi, pospešuje razvoj mišičevja in kosti, uravnava prebavljanje in je z ozirom na porabo cena.

„Der Säugling" jako poučna knjiga, je dobiti brezplačno v prodajalnah ali pa pri R. Kufeke, Dunaj I. 3

Starše preseneti

ponavadi, če dajo prvikrat na angleški bolezni obolelim otrokom Scottove emulzije.

SCOTTOVA emulzija

čudovito hitro ozdravi in jih dela močne, **krepi kosti** in pospešuje ves njih razvitek. Tako izboren uspeh se pa da doseči samo z resnično izvrstnim sredstvom. „Scott" obsega izključljivo samo sestavine izborne kakovosti in posebni način pripravljanja omogočuje, da je Scott lahko prebaven mladežu in starosti da, celo otrokom, nad katerih obstankom smo dvomili.

Pristna samo s to znamko — ribičem — kot jamstvenim znakom Scottovega ravnanja!

Izvirna steklenica 2 K 50 vin.

Naprodaj po vseh lekarnicah. 9

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani".

Uradni kurzi dun. borze 9. marca 1908

Državni papirji.	Denar	Blago
4·2% majska renta	98·25	98·45
4·2% srebrna renta	100·—	100·20
4% avstr. kronska renta	98·05	98·25
4% „ zlata „	117·—	117·20
4% ogrska kronska renta	94·50	94·70
4% „ zlata „	112·35	112·55
4% posojilo dež. Kranjske	97·75	98·75
4½% posojilo mesta Spljet	100·10	101·10
4½% „ „ Zadar	99·85	100·85
4½% bos.-herc. železniško posojilo 1902	98·85	99·85
4% češka dež. banka k. o.	97·95	98·95
4% „ „ „ ž. o.	97·95	98·95
4½% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	99·50	100·50
4½% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	103.—	104·—
4½% zast. pisma Innerst. hranilnice	99·—	100·—
4½% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	98·—	99·—
4½% z. pis. ogr. hip. ban.	99·25	100·25
4½% obl. ogr. lokalnih železnic d. dr.	98·50	99·50
4½% obl. češke ind. banke	99·75	100·75
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99.50	—
4% prior. dolenjskih žel.	98·75	99·75
4% prior. juž. žel. kup.	299·10	301·10
4% avstr. pos. za žel. p. c.	99·10	100·10
Srečke.		
Srečke od l. 1860	150·50	154·50
„ od l. 1864	262·75	266·75
„ tizske	149·75	153·75
„ zem. kred. I. emisije	273·—	279·—
„ „ II. „	270·50	276·50
„ ogrske hip. banke	246·25	252·25
„ srbske à frs. 100·—	101·	107·—
„ turške	187·75	188·75
Basilika srečke	22·—	24·—
Kreditne „	453·—	463·
Palmske „	111·—	—·—
Krakovske „	103·—	109·—
Ljubljanske „	65·—	69·—
Avstr. rdeč. križa „	51·50	55·
Ogr. „ „ „	28·75	30·75
Rudolfove „	67·—	71·—
Salcburške „	220·—	230·—
Dunajske kom. „	505·—	515·—
Delnice.		
Južne železnice	145·25	146·25
Državne železnice	673·75	674·75
Avstr.-ogrske bančne delnice	1720·—	1731·
Avstr. kreditne banke	644·25	645·25
Ogrske „ „	775·75	776·75
Živnostenske „	240·—	242·—
Premogokop v Mostu (Brüx)	737·—	741·—
Alpinske montan	661·25	662·25
Praške žel. ind. dr.	2649·—	2659·—
Rima-Murányi	540·25	541·25
Trboveljske prem. družbe	261·—	265·50
Avstr. orožne tovr. družbe	563·—	565·50
Češke sladkorne družbe	154·—	156·—
Valute.		
C. kr. cekini	11·35	11·40
20 franki	19·08	19·11
20 marke	23·50	23·56
Sovereigns	24·04	24·10
Marke	117·65	117·85
Laški bankovci	95·75	96·—
Rublji	2·51	2·51
Dolarji	4·84	5·—

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 9. marca 1908.

Termin			
Pšenica	za april	za 50 kg	K 11·92
Pšenica	za oktober	za 50 kg	K 9·86
Rž	za april	za 50 kg	K 10·72
Koruza	za maj 1908	za 50 kg	K 6·64
Oves	za april	za 50 kg	K 7·83

Efektiv. 10 vin. višje.

Meteorologično poročilo.

marca	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
7.	9. zv.	737·0	6·5	sl. zahod	oblačno
8.	7. zj.	736·6	3·3	sl. sever	dež
„	2. pop.	736·7	6·0	„	„
9.	9. zv.	338·9	5·2	slab jug	oblačno
	7. zj.	738·7	2·4	„	megla
	2. pop.	736·6	10·0	p. m jzah. del.	jasno

Srednja predvčerajšnja in včerajšnja temperatura: 6·9° mm in 4·8° mm.; norm. 2·2 in 2·4. Padavina v 24 urah 4·2° mm in 3·4°.

Zahvala.

Vsem, ki so spremili k poslednjemu počitku našo ljubljeno hčerko in sestro 875

Malči

posebno pa darovalcem in darovalkam krasnih vencev, vsem gospodom in gospodičnam iz Spodnje Šiške, ki so se tako obilno udeležili pogreba, izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Žalujoča rodbina Falout.

Zahvala.

Tem potom se zahvaljuje vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno velecenjenemu g. stotniku Brücknerju ter vsem enoletnim prostovoljcem 5. in 7. domobranskega pešpolka, kateri se spremeli našega ljubljenega sina, oziroma brata, gospoda

Alojzija Bukovnika

abiturijenta

k večnemu počitku in mu s tem izkazali zadnjo čast, kakor tudi vsem drugim darovalcem vencev.

V Ljubljani, 7. marca 1908.

871 **Žalujoča rodbina.**

Zahvala. 878

Za tolažilne dokaze srčnega sočutja med boleznilo in ob smrti mojega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, gospoda

Edvarda Brachtl

u. ravnika v p.

za lepe darovane vence in za številno častno spremstvo ob pogrebu dragega pokojnika izrekam tem potom najisrkenejšo in najpresrčnejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem.

Sv. zadušna maša za dragega pokojnika se bo služila v torek, 10. marca t. l. ob 10. dopoldne v farni cerkvi pri Sv. Petru.

V Ljubljani, 9. marca 1908.

Hilda Brachtl roj. **Zeschko.**

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem, ki so nas povodom krutega udarca ob izgubi našega ljubljenega sina, oziroma soproga, očeta in svaka, gospoda

Franca Fizia

strojnega ključarja

tako sočutno tolažili, izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo. Nadalje se zahvaljujemo darovalcem prekrasnih vencev in vsem, ki so spremili umrlega k večnemu počitku; posebno zahvalo dolgujemo železniškemu osobju za požrtvovalen trud v bolezni in obilno udeležbo pri pogrebu.

Divača, 5. marca 1908.

877 **Žalujoči ostali.**

Spretni 879

AGENTI

za obiskovanje privatnih odjemalcev se proti visoki proviziji **takoj sprejmejo.**

Predstaviti se je od 9.—12. **v hotelu Lloyd, I. nadstropje, vrata 5.**

Bolnica za živino

Ordinacija od 9.—11. dop.

163 **Telefon štev. 44.** 19

Prostovoljna razprodaja.

Prihodnji torek, 10. t. m. ob 8. dopoldne se bo po umrlem **Josipu Jarcu** pri **Mrtanu v Medvodah** razprodajalo vse **gospodarsko** in **poljsko orodje,** kakor mlatilni in slamorezni stroj, vozovi, sodi, kadi in različne stvari. Dalje mnogo suhega lesa in plohov za kolarje kakor jesenov, brstov, bukev, brastov itd 828—3

Ugodna prilika

:: za nakup tega kar **manjka!** ::

Na prodaj!

„Ljubljanski Zvon" 1881 — 1907, v liki novih izvodih; tudi posamezno. **„Dunajski Zvon"** I—V. letnik. :: ::

Nepopolni letniki in tudi posamezni mesečni zvezki se eventualno vzamejo v račun ali odkupijo. 810—3

Vprašanja na upravništvo „Slov. Naroda" izrecno pod **štev. 810.**

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za vzdržavanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, uspeh siguren. Cena je za 12 steklenic 5 krom franko na vsako pošto po povzetju, ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

3963—13 II **P. Jurišića,** lekarnarja v Pakracu št. 209 (Slavonija).

Parna pralnica in likalnica

(z motornim obratom) 4090—9

C. J. Hamann v Ljubljani.

Po vse do srede vsakega tedna v moji trgovini za pranje in likanje oddano moško perilo se lahko pride v soboto istega tedna ali pa se pošlje venkaj.

Perilo se jako varuje. Zmerne cene. Perilo kakor novo.

Soba s posebnim vhodom in hrano se išče do **15. marca 1908** pri boljši rodbini. ∴ ∴

Pismene ponudbe pod **„Pavline" 60. Ljubljana poste restante** 876—1

Pozor! Pozor!

Kavarna „Leon"

V Ljubljani 292 10

na Starem trgu št. 30

vsak torek, četrtek in nedeljo

vso noč odprta.

Na razpolago je **najnovejši ameriški biljard** in **električni klavir.** o o

Z odličnim spoštovanjem

Leo in Fani Pogačnik.

Gostilničarska koncesija

se takoj odda.

Več se izve pri g. **Toni Bilic v Ljubljani, Židovske ulice štev. I. nadstropje.** 869

Lep prosto

na katerem se je izvrševala že več **trgovina z lesom in drvmi,**

takoj poceni odda.

Kje, pove uprav. „Slov. Naroda"

DRVA

Ker sem v svojo pekarnico uv del kurjavo s premogom, se prav ce (eventualno tudi na sežnje) **proda vsa drva** na mojem **lesišču** (n **ogiu Igriških** in **Hilšerjevih uli** to je **okoli 100 sežnjev lepih suh drv** in **20 sežnjev mehkih drv.**

848—3 **Jean Schrey.**

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljše sredstvo za rast las in proti njih izpadanju — **KAPILOR št. 2.** Povzroča, **da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranja prahaj in vsako kožno bolezen na glavi.** Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam premnogo zahvalnic in priznalnic. Stane poštnine prosto na vsako pošto **lonček 3 K 60 h, lončka 5 K.** Naroča naj se samo od mene pod naslovom

13 **PETER JURIŠIĆ** II 3963

lekarnar v Pakracu štev. 66 v Slavoniji.

Ces. kr. avstrijske ❀ državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

7·05 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožčico, Celovec, Prago.

7·07 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9·05 predpoldne. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Prago.

11·40 predpoldne. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorico drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec.

3·05 popoldne. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3.45 popoldne. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel. Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.

7·10 zvečer. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7·35 zvečer. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.

9·40 ponoči. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožčico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7·28 zjutraj. Osebni vlak v Kamnik.

4·05 popoldne. Osebni vlak v Kamnik

7·10 zvečer. Osebni vlak v Kamnik

10·50 ponoči. Osebni vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih v oktobru.)

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

6·58 zjutraj. Osebni vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta.

3·34 zjutraj. Osebni vlak iz Kočevja, Straže Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.

11·15 predpoldne. Osebni vlak iz Prage Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožčico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenic.

2·32 popoldne. Osebni vlak iz Kočevja Straže Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.

4·36 popoldne. Osebni vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel. Jesenic.

6·50 zvečer. Oseb. vlak iz Prage, Celovca Beljaka (čez Podrožčico) Jesenic.

8.37 zvečer. Osebni vlak iz Kočevja, Straže Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.

8·45 zvečer. Osebni vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Trsta drž. žel. Gorice drž. žel. Jesenic.

11·50 ponoči. Osebni vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Trsta drž. žel. Gorice drž. žel., Jesenic.

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6·46 zjutraj. Osebni vlak iz Kamnika.

10·59 predpoldne. Osebni vlak iz Kamnika

6·10 zvečer. Osebni vlak iz Kamnika.

9·59 ponoči. Osebni vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih meseca oktobra)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednjem evropejskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Naznanilo.

Usojam si p. n. občinstvu vljudno naznanjati, da sem **prevzela restavracijo „hotela VEGA" v Spodnji Šiški.**

Toči se izborno **dvojno mengeško marčno pivo,** najboljša **maravna vina** kakor **črno, rdeče, belo** in v **steklericah** ter **kava** in **čaj.**

Mrzla in **gorka jedila** po zmerni ceni se vedno dobivajo.

V zabavo je p. n. gostom na razpolago **pianino.** Ob nedeljah in praznikih igra dobro znani uglaševalec klavirjev, gosp. Jurásek.

Tudi se nudi p. n. tujcem prilika **za prenočevanje,** cena je nizka.

Častitim obiskovalcem obljubljajoč, da se bom potrudila vsem željam po najboljši možnosti ustreči, se priporočam z odličnim spoštovanjem

834—8 **TONČKA JERŠAN.**

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje za doživetje in smrt s manjšajočimi se vplačili.

Vsak čas ima po preteku polih let pravico do dividende.

„SLAVIJA"

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi: 38,242.074·79 K. izplačane odškodnine in kapitalije 91,936.993·72 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vzorno slovensko-narodno upravo.

Za pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, kjer pisarne se v lastnej bančnej hiši v Gosposkih ulicah štev. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, kader posluje.

Dovoljuje in čistega dobička izdatne podpore v narodne in človekoljubne namene.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne".